

Pregled dostopnosti objektov z ukrepi za izboljšanje dostopnosti

SMELT

NAROČNIK D.S.U., družba za svetovanje
in upravljanje, d.o.o.
Dunajska cesta 160
1000 Ljubljana

IZDELOVALEC Taktil Pro d.o.o.
Einspielerjeva 6
1000 Ljubljana

AVTOR POROČILA

DATUM 31. januar 2026

Kazalo vsebine

00 DOSTOPNOST IN UPORABNOST GRAJENEGA OKOLJA	1
<i>00.1 Splošno</i>	<i>1</i>
<i>00.2 Standard projektiranja</i>	<i>2</i>
01 DOSTOP DO OBJEKTA	3
<i>01.1 Talno taktilni vodilni sistem</i>	<i>3</i>
<i>01.2 Vhodna točka</i>	<i>4</i>
<i>01.3 Evakuacija gibalno oviranih oseb</i>	<i>8</i>
02 VERTIKALNE KOMUNIKACIJE	9
<i>02.1 Stopnice</i>	<i>9</i>
<i>02.2 Dvigalo</i>	<i>11</i>
03 NOTRANJI PROSTORI	13
<i>03.1 Informacijska točka</i>	<i>13</i>
<i>03.2 Usmerjevalni sistemi</i>	<i>16</i>
<i>03.3 Talno taktilni vodilni sistem</i>	<i>17</i>
<i>03.4 Sanitarni prostori</i>	<i>20</i>
<i>03.5 Prireditvena dvorana</i>	<i>21</i>
<i>03.6 Samopostrežna restavracija</i>	<i>23</i>
<i>03.7 Dodatni ukrepi</i>	<i>24</i>
04 POPIS UKREPOV	25

00 DOSTOPNOST IN UPORABNOST GRAJENEGA OKOLJA

00.1 Splošno

Osebe s funkcionalno oviranostjo se pogosto srečujejo s težavami pri dostopanju do objektov in storitev. Po **Zakonu o izenačevanju možnosti invalidov (ZIMI)** mora biti dostopnost do blaga in storitev omogočena vsem ljudem, ne glede na njihovo oviranost. Skrajni zakonsko določeni rok za izvedbo prilagoditev je december 2025. Različne vrste oviranosti se v večji ali manjši meri lahko odražajo pri široki populaciji prebivalstva.

Gibalno ovirani niso le ljudje na invalidskem vozičku, so tudi vsi tisti, ki imajo pri gibanju težave, npr. težko hodijo in zato potrebujejo oprijemala na stopnišču (npr. starejši ljudje). Nekatere gibalne oviranosti so le začasne (družina z otroškim vozičkom, oseba z zlomljeno nogo ...), druge pa stalne.

Okvare vida se glede na stopnjo okvare delijo na slabovidnost in slepoto, za vsako od skupin pa so prilagoditve različne. Za slepe osebe, ki pri orientaciji uporabljajo belo palico, so pomembne talne taktilne oznake in reliefen tisk oz. napisi v brajici, za slabovidne pa ustrezni kontrasti, velikost črk na tablah, osvetlitev prostorov.

Okvare sluha se lahko odražajo v razponu od naglušnosti do popolne gluhosti. Osebam z delno okvaro sluha pri razumevanju pomagajo tehnični pripomočki, tako za naglušne kot za gluhe osebe pa so pomembne jasne informacijske in usmerjevalne table, saj jim glavno oviro predstavlja komunikacija.

Pregled stavb in priporočeni ukrepi za izboljšanje dostopnosti sledijo standardom:

- **SIST ISO 21542 - Gradnja stavb**
- **Dostopnost in uporabnost grajenega okolja**
- **SIST 1186 - Talni taktilni vodilni sistem za slepe in slabovidne**
- **Zakon o pravilih cestnega prometa (ZPrCP)**

Pri analizi dostopnosti in priporočilu ukrepov je upoštevana specifičnost spomeniško zaščenega objekta. Predlagani ukrepi so sorazmerni s potrebami za ureditev dostopnosti.

Objekt, ki je predmet obravnave, spada med objekte, ki so pod enakimi pogoji dostopni vsem, skladno s **Pravilnikom o univerzalni graditvi in rabi objektov (Uradni list RS, št. 41/18)**. Skladno z zahtevami predpisov o univerzalni gradnji in rabi objektov je treba omogočiti dostop za vse vrste funkcionalno oviranih oseb.

00.2 Standard projektiranja

1. Ustrezne dimenzije in funkcionalna zasnova vhodov, prehodov in poti v objektu, da ga lahko uporabljajo osebe na invalidskem vozičku s spremstvom. Vsem se omogoča neovirano in samostojno gibanje ter orientacijo po vseh površinah, ki so namenjene pešcem, posamezni grajeni elementi ne smejo predstavljati ovir in nevarnosti pri gibanju na površinah, ki so namenjene pešcem, vsem se omogoča dostop do objektov praviloma po isti poti, če to tehnično ni izvedljivo, pa po drugi najbližji izvedljivi poti.

2. Predvideti kompleksno taktilno vodenje, ki je sistem standardnih talnih taktilnih oznak, sestavljen iz vodilnih, opozorilnih in obvestilnih oznak, ki se uporablja za vodenje čez prostore z zahtevno orientacijo, z veliko gostoto ljudi ali prometa. Standardne taktilne oznake so taktilne oznake, kot jih določa standard SIST 1186:

- *talni taktilni vodilni sistem je sistem, ki izboljšuje varnost in omogoča gibanje osebam z okvarami vida ter ga sestavljajo taktilne oznake in robovi, dopolnjujejo pa drugi elementi (npr. zvočni moduli na semaforjih),*
- *vodilna taktilna oznaka je taktilna in vizualna oznaka, ki osebam z okvarami vida nakazuje smer gibanja, kjer je orientacija zahtevna.*

3. Predvideti ustrezne mehanske dvizžne naprave, s katerimi se trajno premaguje višinske razlike (npr. dvigala, navpične in stopniščne dvizžne ploščadi, stopniščna dvigala ali tekoče steze).

4. Dimenzije stopnic in obliko nastopnih ploskev oblikovati tako, da so ustrezne višine (največ 15 cm) in brez previsnih robov, ter ustrezne protizdrsnosti. Stopnice oziroma stopnišča morajo biti oblikovani tako, da je omogočena dobra vizualna zaznava roba, v sistemih kompleksnega taktilnega vodenja in pred vhodi v objekte pa morajo biti stopnišča opremljena tudi s talnimi taktilnimi oznakami

5. Pri projektiranju objektov, dostopnih vsem ljudem, se upošteva naslednje:

- *vsem se zagotavlja vstop v objekt na istem mestu ali blizu njega, oblikovan in opremljen tako, da ga lahko tudi osebe z okvarami vida enostavno najdejo in uporabljajo. Če pri objektih, ki se rekonstruirajo, vzdržujejo ali se jim spreminja namembnost, to ni mogoče zagotoviti, mora biti na primernem mestu ob vhodu v objekt nameščen video signal za vzpostavitev stika z uslužbencem oziroma zvočni signal z možnostjo branja informacij,*
- *vsem se zagotavlja samostojno gibanje in orientacijo, pri čemer grajeni in premični elementi ne smejo predstavljati ovire pri gibanju,*
- *stopnice oziroma stopnišča morajo biti oblikovani tako, da je omogočena dobra vizualna zaznava roba, v sistemih kompleksnega taktilnega vodenja pa morajo biti stopnišča opremljena tudi s talnimi taktilnimi oznakami,*
- *minimalna svetla širina vhodnih vrat objekta je 0,9 m, višina praga je največ 1,5 cm, prehod med opremo pa najmanj 0,8 m,*
- *vsem se zagotavlja uporaba naprav, ki omogočajo samostojno uporabo objekta,*
- *alarmne naprave morajo biti opremljene s svetlobnim in zvočnim signalom.*

6. Pri gradnji objektov, dostopnih vsem ljudem, ki se rekonstruirajo ali novo gradijo, je obvezna vgradnja mehanskih dvizžnih naprav, razen če bi bil poseg tehnično neizvedljiv ali bi predstavljal nesorazmerni strošek. V takšnem primeru je dovoljena uporaba stopniščnih vzpenjalcev ali podobnih naprav.

7. Prostor, namenjen poslovanju s strankami, morajo imeti najmanj en pult za delo s strankami oblikovan tako, da je zaščiten pred hrupom ter da omogoča dostop, uporabo in komunikacijo vsem. **Najmanj na enem pultu je treba vgraditi indukcijsko slušno zanko in zagotoviti tehnično nadomestilo.** V objektih z informacijskim pultom mora biti ta označen tako, da je dobro osvetljen in viden iz smeri vhoda. Če je oddaljen več kot 5 m od vhodnih vrat, mora do njega voditi talna taktilna oznaka.

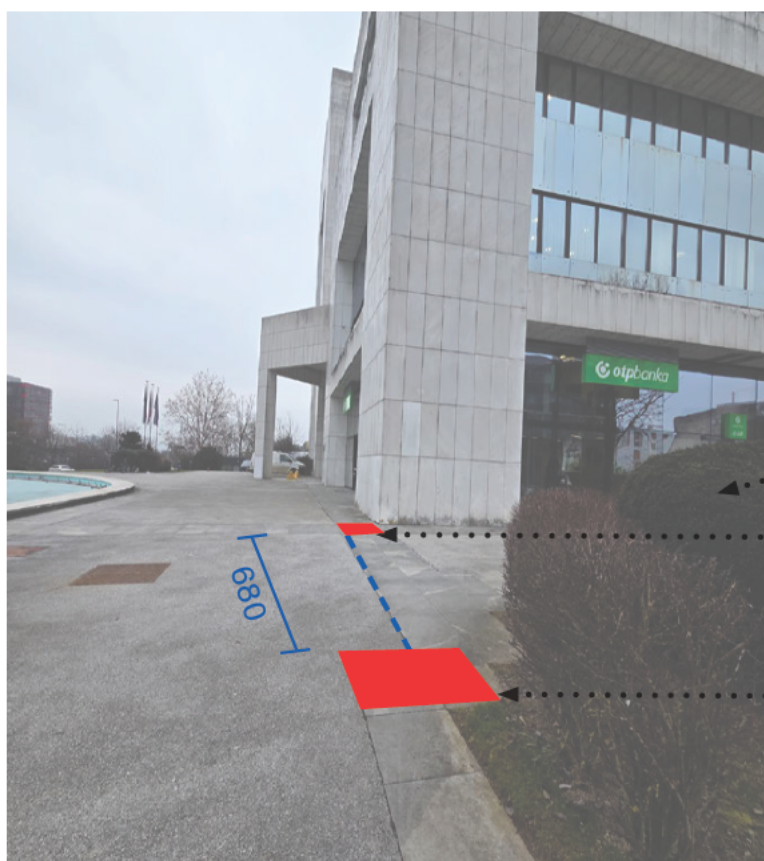
V prostorih za stranke, kjer se informacije posredujejo preko ozvočenja, je treba zagotoviti posredovanje teh tudi prek indukcijske slušne zanke ter vidno, z možnostjo ponovnega branja. Informacijske table, orientacijske oznake in druge informacije morajo biti lahko razumljive in na takem mestu, ki je dostopno vsem.

01 DOSTOP DO OBJEKTA

01.1 Talno taktilni vodilni sistem

Izbran vhod v objekt za taktilno vodenje se nahaja na severni strani objekta. Pobuda na občino in upravljalca območja za izvedbo in vključitev v strateški načrt dostopnosti in vzpostavitev TTVS.

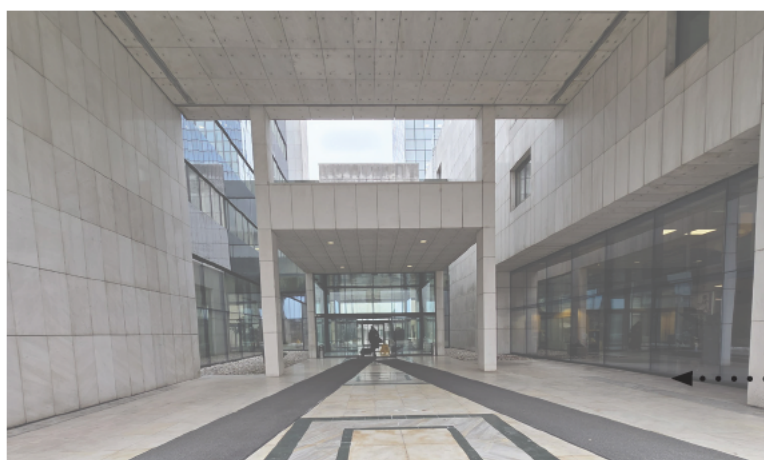
Predlaga se izvedbo zunanjega TTVS po spodnji shemi.

TALNO OPOZORILNO
POLJE DIM. 60X90 CM
PRED BANKOMATOM

TALNO OPOZORILNO
POLJE V VOGALU OB-
JEKTA DIM. 90X90 CM

TALNO OPOZORILNO
POLJE DIM. 90X90 CM

NADALJEVANJE
VODENJA OB OBJEK-
TU IN ZAZNAVNIH
ROBOVIH V PROSTO-
RU DO OPOZORIL-
NEGA POLJA PRED
VHODOM

01 DOSTOP DO OBJEKTA

01.2 Vhodna točka

- Glavni vhod, ki je brez ovir in je jasno prepoznaven oziroma dobro označen;
- Stranski vhod v primeru nedostopnega glavnega vhoda, ki je dobro označen;
- Dovolj velik prostor za manevriranje pred vhodom;
- Ravna in neдрseča površina pred vhodom;
- Označitev vhoda z informacijami (simboli) o fizični in komunikacijski dostopnosti notranjih prostorov;
- Dobra osvetlitev vhoda;
- Nadstrešek nad vhodom oziroma zamik vhoda v notranjost;
- Izravnana tla oziroma prag, ki je nižji od 20 mm;
- Predpražniki in obloge, izravnani z ravno tal;
- Dovolj velik vetrolov s prehodom v osi ter minimalno širino 1800 mm in dolžino glede na tip vrat;
- Priporočena avtomatska drsna vrata s priporočeno svetlo širino vrat 900 mm in ne manj kot 850 mm;
- Vrata, ki so kontrastna s sosednjimi zidovi;
- Opozorilni kontrastni barvni trakovi na steklenih vratih morajo biti nameščeni malo pod višino oči;
- Kljuke morajo biti lahko oprijemljive, dosegljive in v kontrastu z vrati;
- Najmanjša mogoča sila za odpiranje vrat pri potisnih vratih.

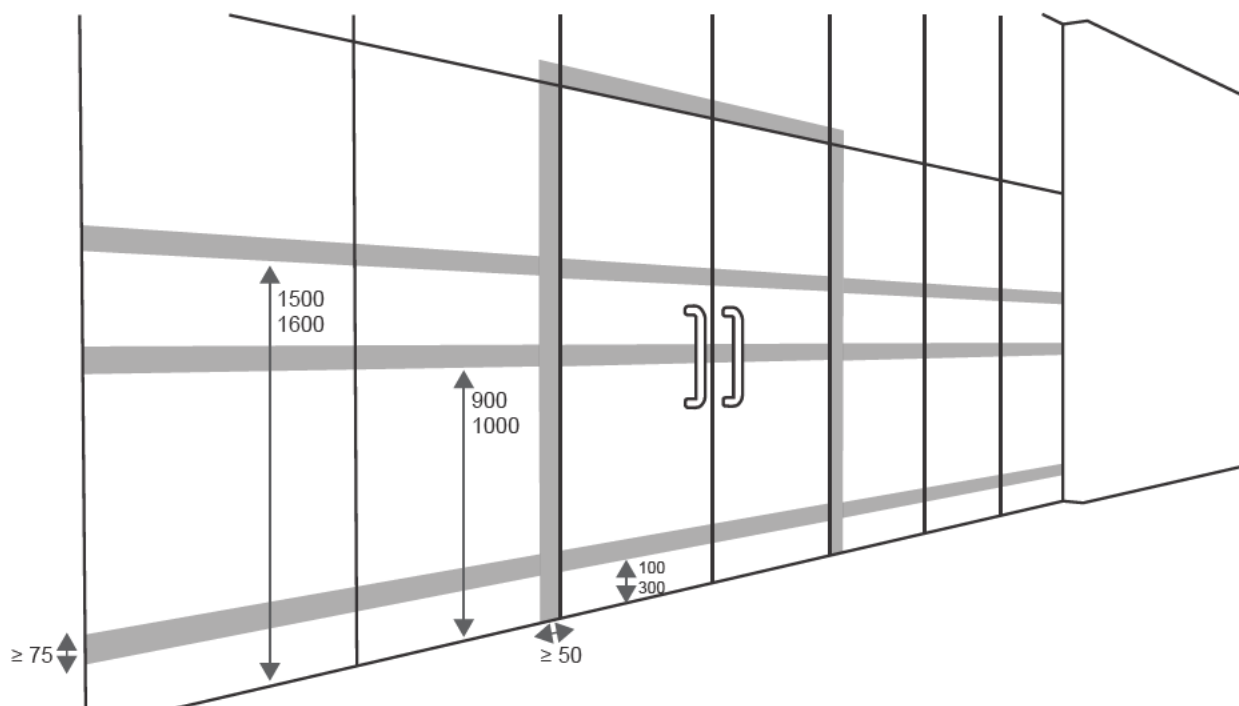
Accessible facility or entrance (ISO 7001-PI PF 006)

Sloped or ramped access (ISO 7001-PI PF 022)

International symbol for access for persons with hearing impairment (ISO 7001-PI PF 048)

Shema: Oznaka steklenih površin

01 DOSTOP DO OBJEKTA

01.2.1 Severna vhodna točka

Vhod v objekt se nahaja na severni strani objekta. Pred vhodom je predpražnik, služi kot talno opozorilno polje. Na vhodu v objekt manjka informativna tabla izvedena skladno s standardom SIST ISO 21542. Nalepka za slušno zanko se namesti desno od vhoda.

Zastekljene površine morajo biti ustrezno označene s kontrastnimi trakovi širine min. 7,5 cm. Trakovi naj bodo obvezno nameščeni horizontalno na višinah 90-100 cm in 150-160 cm. V primeru drsnih avtomatskih vrat naj bo označena tudi smer odpiranja.

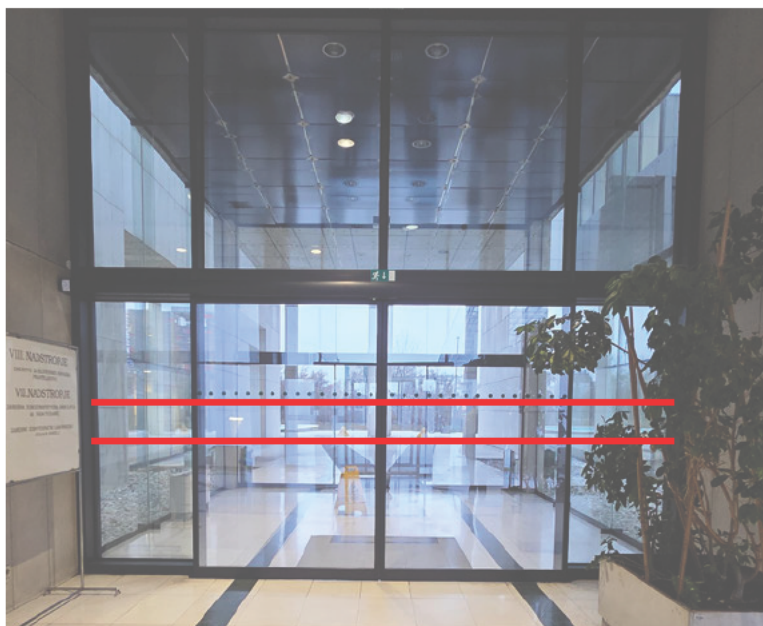
Steklena vrata na vhodu v objekt in notranjem vetrolovu niso ustrezno označena. Skupna dolžina kontrastnega traku potrebnega za označitev steklenih površin znaša 22 m.

NALEPKA SLUŠNA
ZANKA

URNIK

PRED VHODOM
MORA VEDNO BITI
NAMEŠČEN PRED-
PRAŽNIK, KI ZARADI
DRUGAČNE TEKSTURE
SLUŽI KOT OPOZORIL-
NO POLJE ZA VHOD

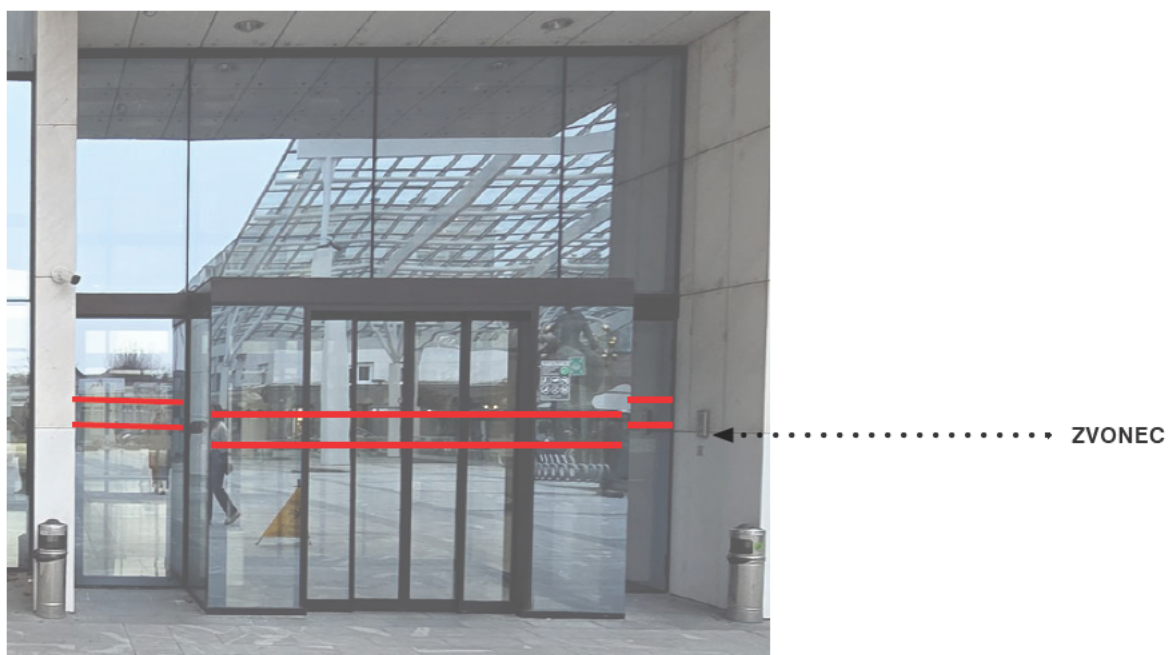

01 DOSTOP DO OBJEKTA

01.2.2 Južna vhodna točka

Na južni strani se nahaja še en vhod označen z informativno tablo in manjši vhod. Steklена vrata na vhodu v objekt in notranjem vetrolovu niso ustrezno označena. Skupna dolžina kontrastnega traku potrebnega za označitev steklenih površin znaša 30 m.

Pri desnih stranskih vhodnih vratih je umeščen zvonec, v niši tlorskih dimenzij 100 x 100 cm, na višini 140 cm. Ureditev ni v skladu s standardom, prostor ne dopušča manevriranja osebam na invalidskem vozičku. Zvonec bi moral biti umeščen na višini med 800 - 1100 mm. Uredi naj se premik zvonca na nižje mesto in na sprednjo stran fasade, kjer ni onemogočen obrat na vozičku.

01 DOSTOP DO OBJEKTA

01.2.3 Dvoranska vhodna točka

V pritličju objekta se nahaja prireditvena dvorana s predprostorom. Steklена vhodna vrata niso ustrezno označena. Skupna dolžina kontrastnega traku potrebnega za označitev steklenih površin znaša 12 m.

PREDPRAŽNIK SLUŽI
KOT TALNO OPOZO-
RILNO POLJE

01.2.4 Vhodna točka v bar (ne obratuje)

V pritličju objekta se nahaja gostinski lokal, ki trenutno ni v obratovanju. Steklена vrata na vhodu v lokal in notranjem vetrolovu ter ostale steklene površine niso ustrezno označene. Skupna dolžina kontrastnega traku potrebnega za označitev steklenih površin znaša 25,4 m.

01 DOSTOP DO OBJEKTA

01.3 Evakuacija gibalno oviranih oseb in oseb z drugimi telesnimi ovirami

Zagotovi se strategija požarnega inženiringa, ki opredeli vse potrebno za varno požarno reševanje vseh uporabnikov stavbe z njihove lokacije od izbruha požara, med evakuacijo in na njihovi lokaciji po evakuaciji v skladu s sprejetimi načeli evakuacije ob požaru za vse.

V teh načelih so zajete zahteve za opremo v stavbi, ki naj podpira uspešno evakuacijo in ki naj vsem uporabnikom stavbe v največji mogoči meri omogoča samostojno evakuacijo. Vendar samostojna evakuacija ni mogoča za vse uporabnike stavbe, zlasti v starih stavbah. **Za uporabnike stavbe, ki pri evakuaciji potrebujejo pomoč, naj se zagotovijo strategija evakuacije z asistenco in morebitna potrebna območja za evakuacijo z asistenco.**

Area of rescue assistance (ISO 7010-E024)

Vsaj eno izmed stopnišč mora biti opremljeno z evakuacijsko opremo za gibalno ovirane osebe.

V vseh nadstropjih razen pritličju mora biti nameščena evakuacijska oprema; bodisi evakuacijski stol, evakuacijska blazina itd.

V vsakem nadstropju zraven stopnišča mora biti nalepljena tudi ustrezna nalepka na primerni višini. V podzemnih garažah naj bo nalepka nalepljena zraven vhodnih vrat v komunikacijsko jedro, gledano iz garaže.

V nadstropjih nad pritličjem je potrebna evakuacijska oprema za evakuacijo iz zgornjih nadstropij, to je lahko evakuacijski stol ali evakuacijska blazina.

Podzemna nadstropja morajo biti opremljena z motoriziranimi evakuacijskimi stoli v primeru, da evakuacija ni dostopna skozi dovoz v podzemno garažo.

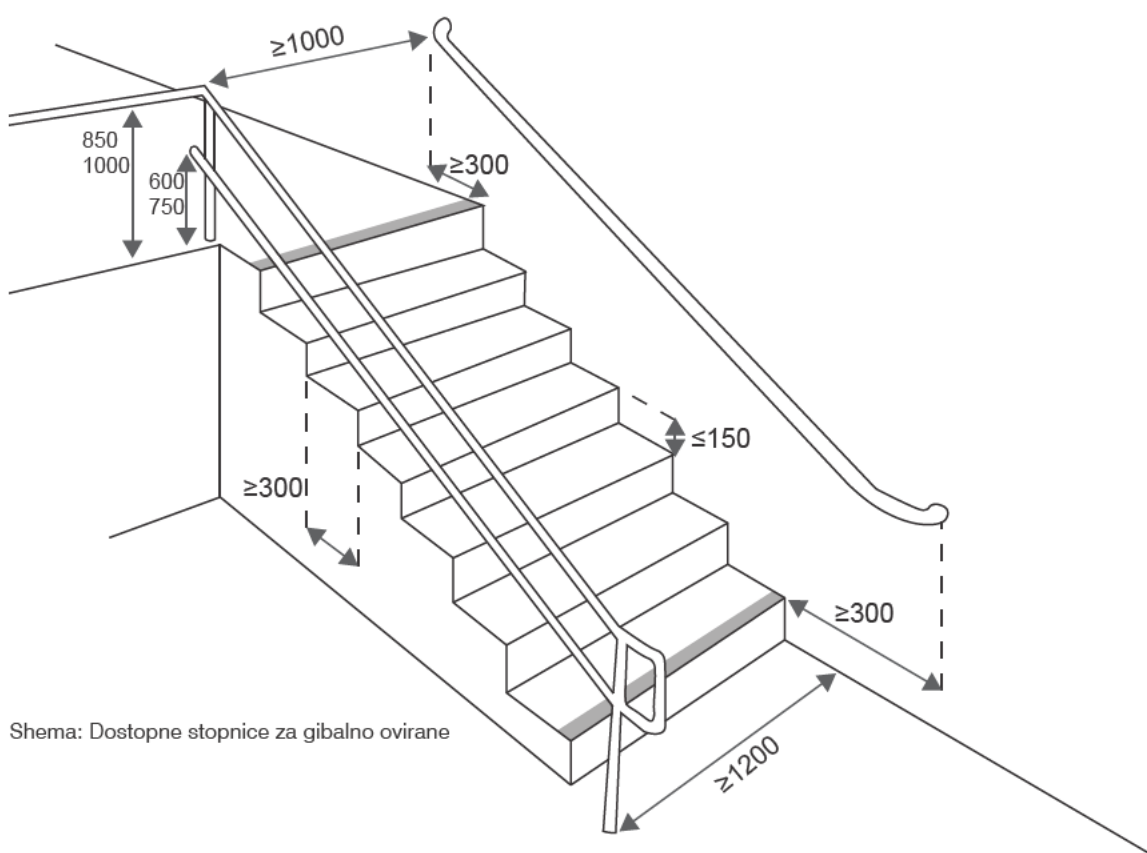
Opomba:

Evakuacijske blazine potrebujejo vsaj dve osebi za varno evakuacijo gibalno ovirane osebe, zato morata ti dve osebi biti vnaprej določeni ter fizično sposobni evakuirati gibalno ovirano ali poškodovano osebo težko do 150 kg. Evakuacijski stoli poenostavijo evakuacijski načrt za gibalno ovirane osebe, saj je za varno evakuacijo potrebna le ena oseba, ki ni nujno fizično močna, za upravljanje evakuacijskega stola. Zaposleni so po kratkem izobraževanju, kako uporabljati evakuacijske stole, sposobni sami evakuirati gibalno ovirano osebo, zato močno priporočamo vzpostavitev evakuacijskih stolov namesto evakuacijskih blazin v zgornjih nadstropjih

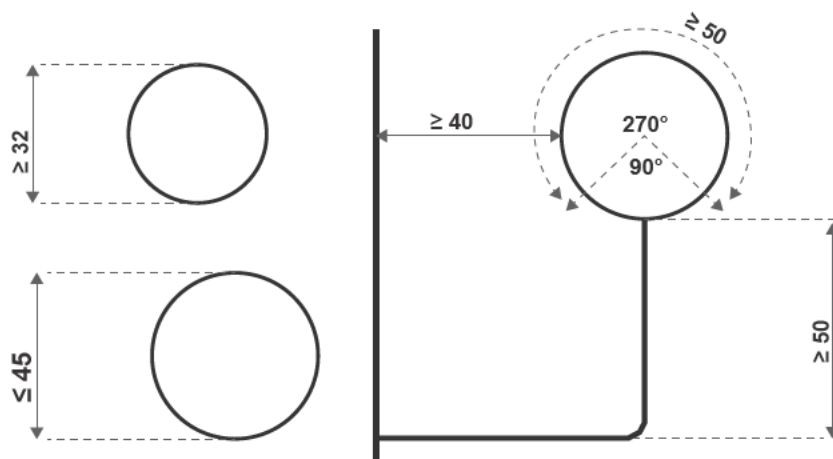
02 VERTIKALNE KOMUNIKACIJE

02.1 Stopnice

- Svetla višina stopnišča znaša najmanj 2100 mm, vse nižje točke se zavarujejo z ograjo ali kakšnim drugim elementom za zaščito pred trkom;
- Neprekinjena ograja;
- Držalo (na ograji ali na zidu) na obeh straneh stopnic na višini med 850 in 1000 mm;
- Držalo, ki sega 300 mm čez zgornjo in spodnjo stopnico;
- Dodatna sredinska stopniščna ograja, če je širina stopnic večja od 2700 mm;
- Stopnice s kontrastnimi oznakami na prvi in zadnji stopnici in kontrastno označenimi podesti;
- Stopnice na prostem, označene s talnimi taktilnimi oznakami pred prvo stopnico in za zadnjo stopnico oziroma podestom;
- Dobro osvetljeno stopnišče (vrh in vznožje stopnic najmanj 200 luksov, vmesni del 150 luksov).

Shema: Dostopne stopnice za gibalno ovirane

Shema: Opijemala ob stopnicah

02 VERTIKALNE KOMUNIKACIJE

02.1.1 Stopnišče

Do stopnišč imajo dostop samo pooblaščen osebe oziroma obiskovalci v spremstvu pooblaščen osebe. Steklen vrata, ki vodijo v stopnišče morajo imeti kontrastno polepitev.

Potrebna je označitev vseh stopnišč in sicer prve in zadnje stopnice vsake stopniščne rame v vseh nadstropjih. Stopnišče mora imeti obojestransko zvezno oprijemalo (kjer širina stopnišča to dopušča) in kjer je mogoče podaljšano oprijemalo po izteku stopnic na ravnini nadaljnjih 30 cm.

Glavno stopnišče

Širina stopniščne rame meri 140 cm in vodi iz kleti (restavracija) do nadstropja 9, kjer se nahajajo pisarniški prostori.

V glavnem stopnišču je potrebna kontrastna protizdrsna označitev prve in zadnje stopnice vsake stopniščne rame v skupni dolžini 44,8 m.

Priporoča se, da se namesti na stopnišču obojestransko oprijemalo.

Malo stopnišče

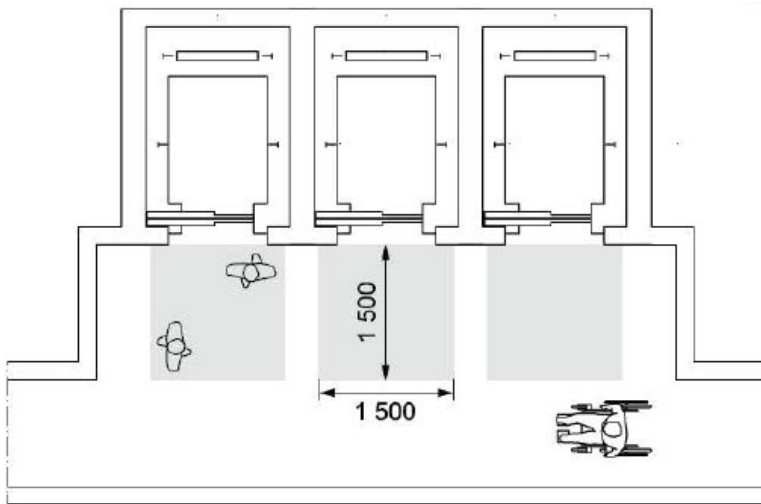
Širina stopniščne rame meri 95 cm in vodi iz kleti (restavracija) do nadstropja 3, kjer se nahajajo pisarniški prostori.

V stopnišču je potrebna kontrastna protizdrsna označitev prve in zadnje stopnice vsake stopniščne rame, ter vmesnih stopnic na podestih v skupni dolžini 13,3 m.

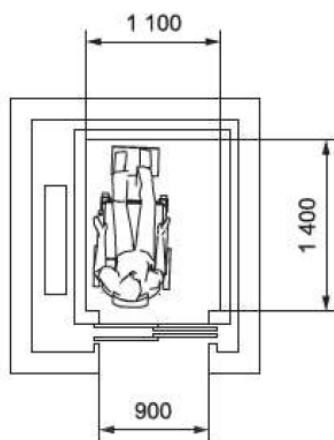
02 VERTIKALNE KOMUNIKACIJE

02.2 Dvigala

- Dvigalo mora biti opremljeno s tipno zaznavnimi kontrolami ter zvočnim sporočanjem;
- Minimalne dimenzije digala morajo omogočati dostopnost osebi na vozičku in njenemu spremljevalcu. Za obstoječe objekte so sprejemljive dimenzije 1000 x 1300 mm;
- Dimenzije dvigala naj se skladajo s standardom Dvigala za prevoz oseb in blaga ISO 8100-30;
- Dvigalo naj bo opremljeno z vsaj enim držalom, ki se nahaja na steni ob kontrolah, oprijemalo naj bo premera 30 - 35 mm, na višini med 800 - 950 mm;
- V dvigalih, kjer prostor ne omogoča obrata z vozičkom, naj bo nameščeno ogledalo, za pregled nad vzvratnim manevriranjem z vozičkom.

Shema: Mere, ki omogočajo dostop do dvigala.

Shema: Najmanjše mere dostopnega dvigala

02 VERTIKALNE KOMUNIKACIJE

02.2 Dvigala

Do dvigal imajo dostop samo pooblašcene osebe oziroma obiskovalci v spremstvu pooblašcene osebe. Dvigalo naj bo ustrezno opremljeno z zvočnim sporočanjem, ki osebe z okvaro vida obvešča v katerem nadstropju se dvigalo nahaja, ter opozarja na odpiranje in zapiranje vrat dvigala.

V glavnem komunikacijskem vertikalnem jašku so umeščena tri osebna dvigala in eno tovorno dvigalo.

Zunanje tipke za dvigalo so umeščene previsoko, ob prenovi naj se poskrbi, da bodo izvedene na višini 80 - 110 cm v vseh nadstropjih. Tipke morajo biti tipno zaznavne v vseh nadstropjih.

Notranjost dvigala ni ustrezno opremljena, manjka oprijemalo, tipke so umeščene previsoko, niso dovolj kontrastne in niso tipno zaznavne.

Ob prenovi dvigala naj se upošteva, da bo dvigalo izvedeno skladno s standardom SIST ISO 21542.

Tipke morajo biti umeščene centralno na višini 80 – 110 cm. Pozicija tipk ne sme biti v vogalu, saj vogal ni dostopen osebam na vozičku. Kontrolne tipke moraj biti odmaknjene vsaj 40 cm od vogala dvigala.

V objektu je umeščeno še manjše osebno dvigalo za zaposlene v levem kraku objekta. Ob prenovi dvigala naj se upošteva, da bo dvigalo prenovljeno in izvedeno skladno s standardom SIST ISO 21542 in SIST ISO 8100-30:2021.

03 NOTRANJJI PROSTORI

03.1 Informacijska točka

- Informacijski pult je postavljen v neposredni bližini glavnega vhoda;
- Informacijski pult je prepoznaven oziroma jasno označen;
- Dostop do informacijskega pulta je brez nivojskih razlik;
- Talna taktilna in kontrastno označena pot od glavnega vhoda do informacijskega pulta;
- Ustrezna prostorska postavitev informacijskega pulta (ne sme biti postavljen pred oknom ali večjo stekleno površino, saj moti branje z ustnic);
- Dovolj velik prostor za manevriranje pred in za informacijskim pultom
- (minimalno 1500 mm x 1500 mm; priporočeno 1800 mm x 1800 mm);
- Ustrezna višina pulta je med 740 in 800 mm oziroma vsaj 1/3 pulta na tej višini;
- Pult, opremljen z indukcijsko zanko, in ustrezna označitev pulta z mednarodnim simbolom;
- Nebleščeča steklena pregrada, če je nameščena na informacijskem pultu;
- Označitev simbolov in napisov na stekleni pregradi pulta s kontrastnimi barvami;
- Označitev okenc na stekleni pregradi pulta s kontrastnimi barvami;
- Ustrezna osvetljenost prostora in površin pulta za branje in pisanje.

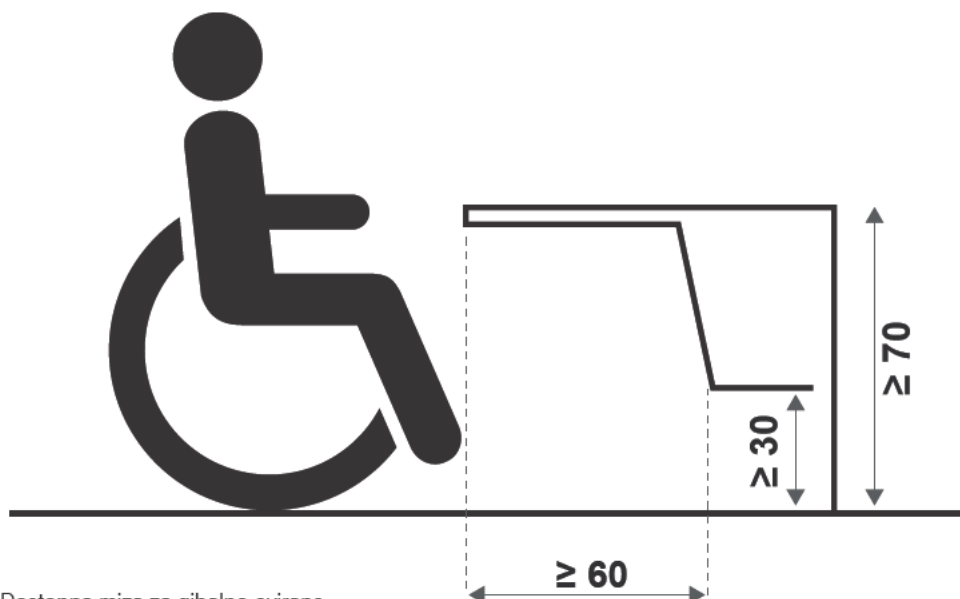
International symbol for access for persons with hearing impairment equipped with T switch (ISO 7001-PI PF 072)

International symbol for access for persons with hearing impairment (ISO 7001-PI PF 048)

International symbol for access for persons with vision impairments (ISO 7001-PI PF 051)

Shema: Dostopna miza za gibalno ovirane

03 NOTRANJI PROSTORI

03.1 Informacijska točka

Višina pulta je s 120 cm previsoka. Predlaga se preoblikovanje dela pulta, tako da je višina pulta na dolžini 1/3 maksimalno 800 mm.

Na dostopno okence naj se nalepi nalepka za slušno zanko in namesti slušna zanka.

NALEPKA SLUŠNA
ZANKA

TALNO OPOZORILNO
POLJE DIM. 30X60 CM,
POZICIONIRANO V OSI
IZBRANEGA OKENCA

V vhodni avli so umeščene visoke mize in zelo nizke mize.

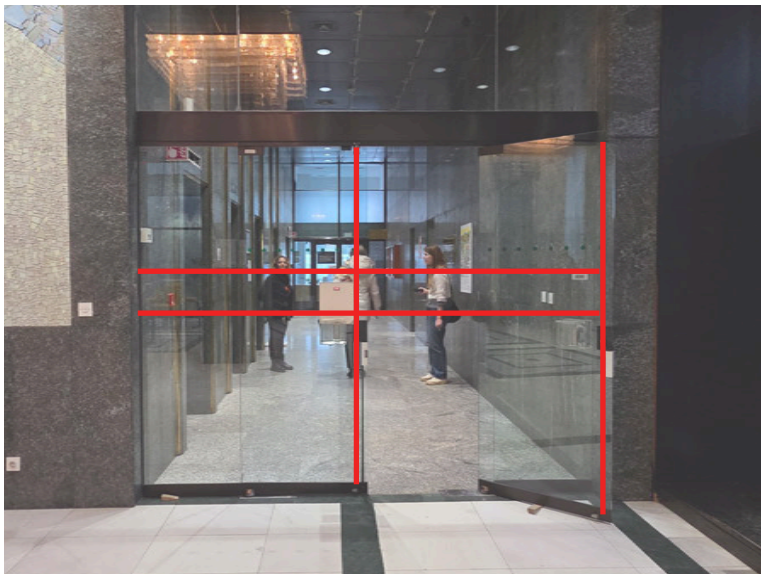
Zagotovi naj se dostopno mizo za osebe na invalidskem vozičku, ki naj bo visoka med 75 in 85 cm, pri čemer je podvozna višina vsaj 70–75 cm. Globina podvoznega prostora naj znaša vsaj 60 cm, svetla širina za voziček pa najmanj 80 cm. Miza naj bo oblikovana brez polic ali drugih ovir pod površino, da oseba na vozičku lahko nemoteno zapelje pod njo.

03 NOTRANJI PROSTORI

03.1 Informacijska točka

V vhodni avli so poleg zunanjih steklenih površin in zunanjih vhodov, steklena vrata in površine, ki niso ustrezno označene. Zastekljene površine morajo biti ustrezno označene s kontrastnimi trakovi širine min. 7,5 cm. Trakovi naj bodo obvezno nameščeni horizontalno na višinah 90-100 cm in 150-160 cm. Ter vertikalno na vseh robvih kjer je mogoč prehod, vertikalni rob pa ni zaznaven.

Skupna dolžina kontrastnega traku potrebnega za označitev steklenih površin znaša 18 m.

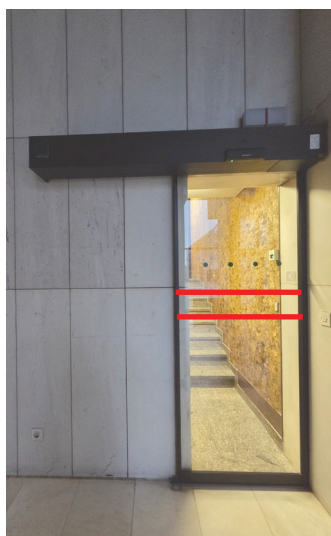
Steklena vrata na prehodu v glavni vertikalni komunikacijski jašek niso ustrezno označena.

Potrebno jih je označiti horizontalno v dveh višinah in vertikalne robove brez vidnega okvirja.

Vrata v bar širine 0,9 m.

Vrata v ožje stopnišče

Drsna vrata se označi tudi s puščicami.

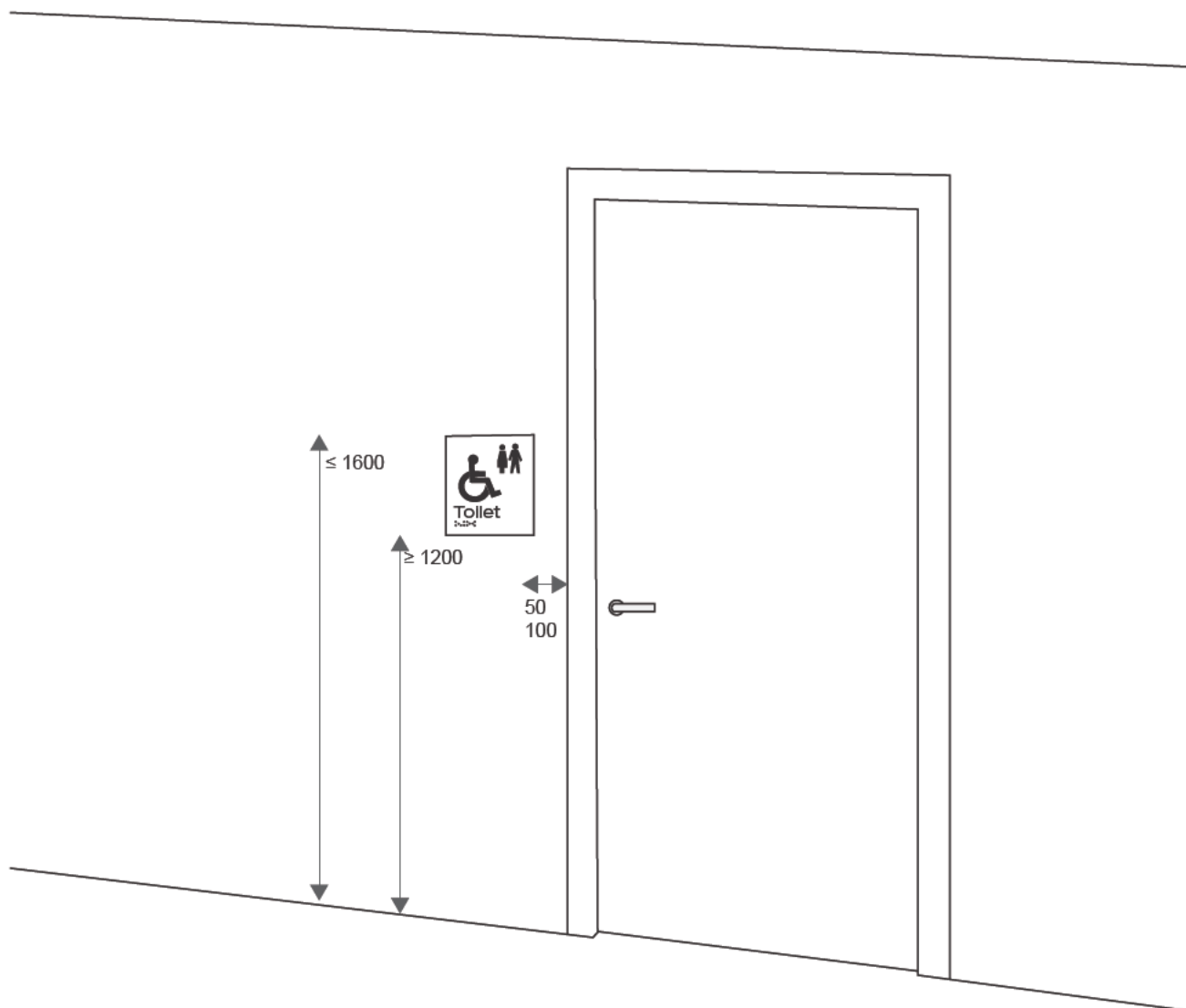
03 NOTRANJI PROSTORI

03.2 Usmerjevalni sistemi

Pri vodenju oseb z okvarami vida, pa tudi vseh drugih uporabnikov, je zelo pomemben dostopen usmerjevalni sistem. Ta mora pregledno, razumljivo in lahko berljivo podajati informacije o lokaciji pomembnejših prostorov v objektu. Pomembno je, da so označevalne in usmerjevalne table ter napisi na njih dovolj veliki, da je pisava lahko berljiva. Črke morajo biti v kontrastni barvi od podlage. Table si morajo slediti v razumljivem sosledju, da obiskovalca usmerjajo po objektu.

Najmanjša velikost berljive črke je 15 mm, z vsakim metrom razdalje naj se velikost poveča za 20–30 mm.

Oznake morajo biti umeščene na višin **skladno s standardom SIST ISO 21542** minimalno 120 cm od tal in maksimalno 150 cm od tal. Zaradi bleščanja in posledične težje berljivosti se napisi ne smejo nahajati za stekleno površino, napisi na steklenih površinah morajo biti natisnjeni na kontrastno podlago.

Shema: Tipno zaznavni znak za sanitarij

03 NOTRANJI PROSTORI

03.3 Talno taktilni vodilni sistem

Talni taktilni vodilni sistem (TTVS) je eden od pomembnejših ukrepov za zagotavljanje dostopnosti za slepe in slabovidne ter temelji na taktilnem in vizualnem kontrastu. Slepí se v prostoru večinoma orientirajo s pomočjo tipa in zvoka. Za slabovidne so predvsem pomembne vidne informacije, ki pa so jim dostopne le, če so izrazite (močan vizualni kontrast, veliki, ustrezno postavljeni znaki). Ljudje z okvarami vida lahko taktilne informacije pridobivajo s pomočjo bele palice ali prek stopal. Za ljudi, ki imajo nekaj ostankov vida, sta izjemnega pomena dobra razsvetljava in močan vizualni kontrast taktilnega sistema s podlago.

Talni taktilni vodilni sistem je sestavljen iz vodilnih linij in opozorilnih polj. Opozorilna polja služijo kot informacija o začetku vodenja, spremembi smeri ali koncu taktilnega sistema. Služijo tudi kot opozorilna polja pred stopnicami, ki predstavljajo potencialno nevarnost za padec.

IZIPLLOT taktilne oznake so opozorilni elementi, namenjeni izboljšanju dostopnosti za slepe in slabovidne osebe v notranjih prostorih.

Material: brizgani tehnopolimer

Barve: črna, siva, bela

Uporaba: notranji prostori

Namestitvev: samolepilni čepi na prozorni plastični pritrdilni plošči; površino je pred namestitvijo potrebno temeljito očistiti

Standard: Skladnost s standardom SIST 1186

INOX taktilne oznake so izdelane iz nerjavečega jekla AISI 316L, znanega po visoki odpornosti proti koroziji, vremenskim vplivom in soli. Primerne so za notranjo in zunanjo uporabo ter zagotavljajo trajno in estetsko rešitev za izboljšanje dostopnosti za slepe in slabovidne osebe.

Material: nerjavno jeklo AISI 316L

Način pritrditve: samolepilne ali z zatiči v predhodno izvrtane luknje

Uporaba: notranji in zunanji prostori

Standard: skladnost s SIST 1186

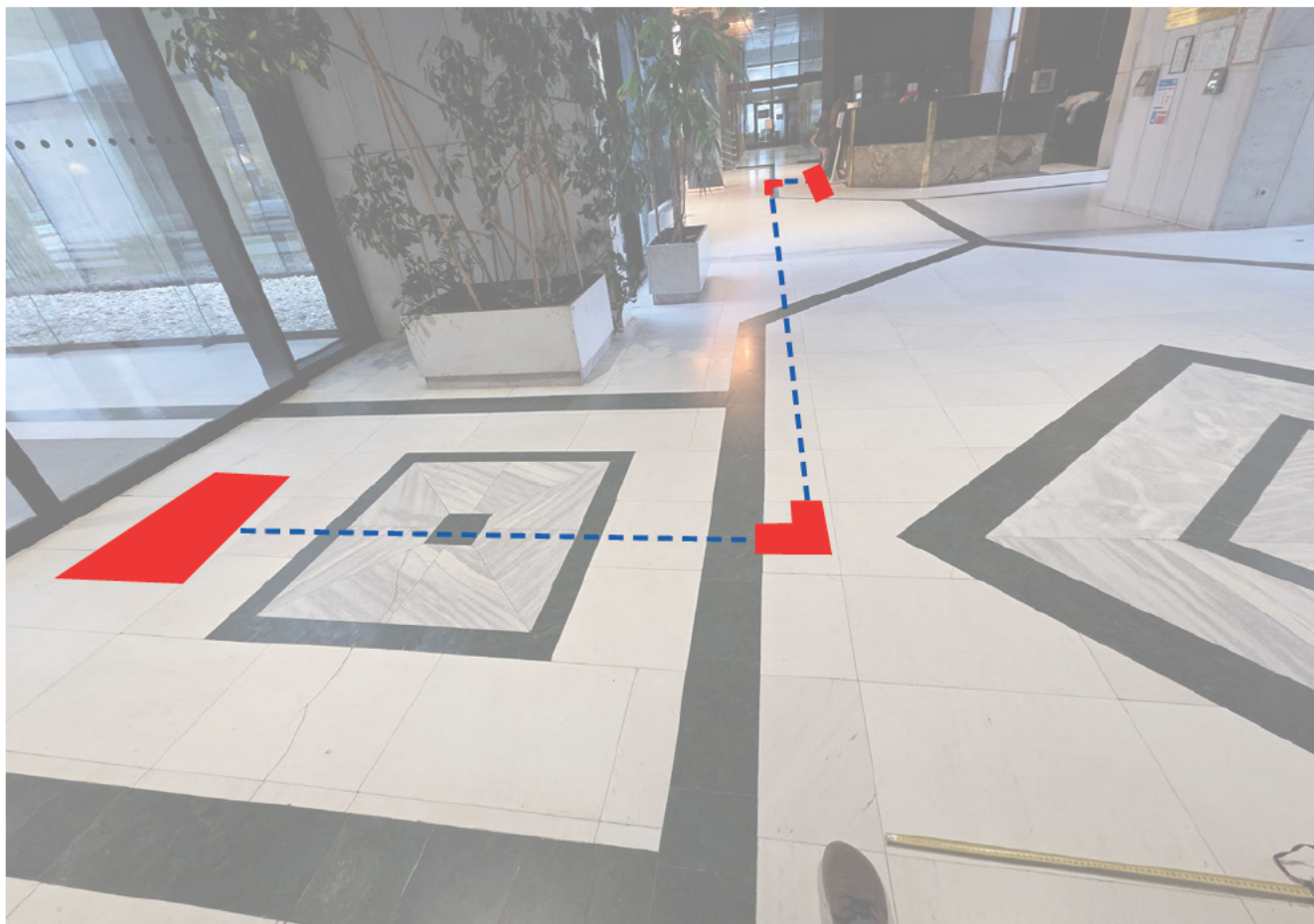
Dodatne lastnosti: visoka mehanska, kemična in toplotna odpornost; možnost strojnega čiščenja tal.

03 NOTRANJJI PROSTORI

03.1 Talno taktilni vodilni sistem

Standard SIS ISO 21542 predpisuje; v primeru, da je razdalja od vhoda do informacijske točke več kot 5 m, je potrebno vzpostaviti talno taktilni vodilni sistem (TTVS) za vodenje slepih in slabovidnih oseb.

Razdalja od vhodnih vrat do informacijskega pulta je večja od 5 m, zato naj se v vhodni avli vzpostavi TTVS po spodnji shemi.

Dolžina označene poti znaša 19 m.

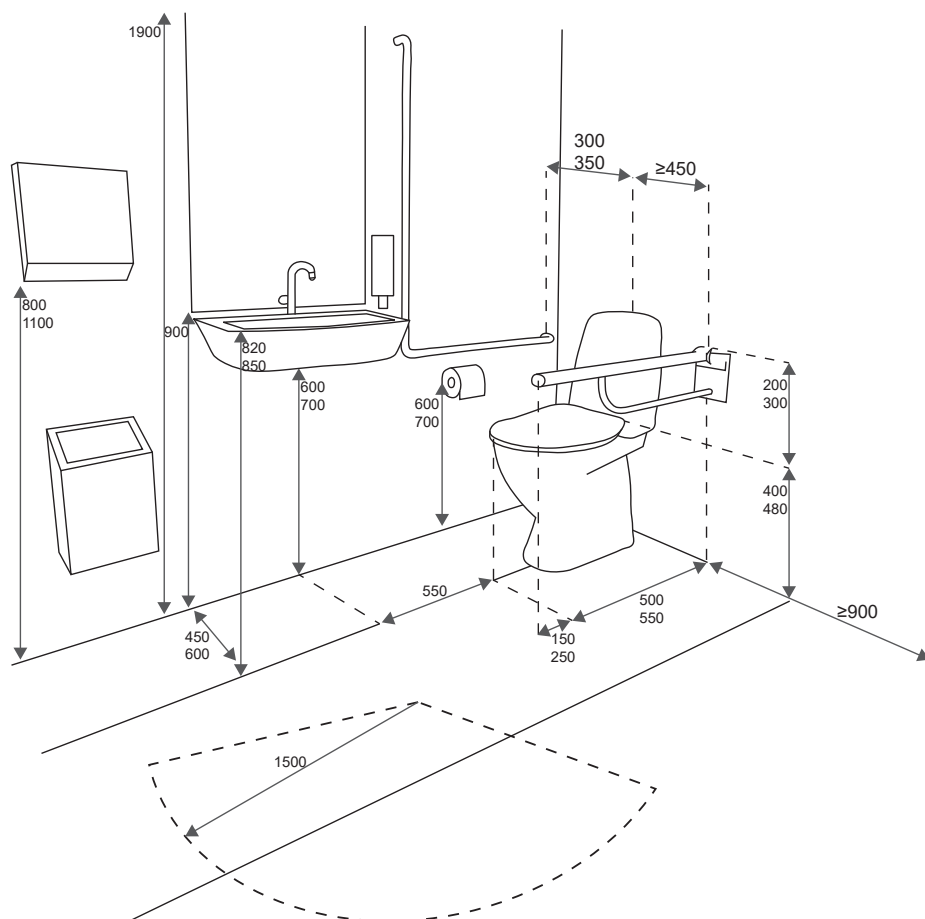
Začetek vodenja TTVS se prične z opozorilnim talnim poljem 30 x 60 cm, ki ga lahko nadomesti predpražnik v osi vhodnih vrat na severni strani objekta. Razdalja TTVS znaša 3,4 m, nato se v zavoju namesti opozorilno polje in nato vodi 14 m osno pravokotno do okenca, ob obstoječem vzorcu v tlaku. Nato se umesti opozorilno polje za zavoj in vodi 1,7 m osno pravokotno do informacijskega okenca.

Pred označenim okencem se osno umesti opozorilno polje dimenzij 30 × 60 cm, z odmikom 10 cm.

03 NOTRANJI PROSTORI

03.4 Sanitarni prostori

- Vsaj en prilagojen sanitarni prostor z ustrezno označitvijo poti in vrat z mednarodnim simbolom;
- Neovirana pot do sanitarnega prostora (ustreznost vseh vrat in predprostorov);
- Priporočena širina vrat 850 mm, vendar ne manj kot 800 mm;
- Nedrseča tla;
- Vrata se odpirajo navzven iz prostora;
- Vrata so dovolj lahka in imajo oprijemljivo kljuko;
- Sistem za zaklepanje vrat z notranje strani;
- Vodoravni ročaj na notranji strani vrat na višini 700 mm za lažje zapiranje;
- Dovolj velik sanitarni prostor za manevriranje z invalidskim vozičkom (minimalna širina 1700 mm in globina 2200 mm, če gre za kotni sanitarni prostor);
- Sanitarna školjka mora biti na obeh straneh opremljena s premičnim konzolnim držalom za roke (na eni strani je držalo lahko nepremično oziroma pritrjeno na zid);
- Sanitarna školjka na višini med 400 in 480 mm;
- Prazen prostor ob vsaj eni strani sanitarne školjke s širino 1200 mm, vendar ne manj kot 900 mm;
- Konzolni umivalnik na višini od 750 do 850 mm od tal;
- Neoviran prostor pod umivalnikom;
- Sanitarna oprema na primerni višini in primerno oddaljena;
- Nagibno ogledalo s spodnjim robom na višini največ 900 mm od tal;
- Obešalnik na višini od 1050 do 1400 mm od tal;
- Dobro osvetljen prostor (minimalna osvetljenost ob umivalniku 200 luksov);
- Priporočeno avtomatsko prižiganje in ugašanje luči;
- Alarmna naprava za dvosmerno sporazumevanje, ki omogoča klic na pomoč in je povezana z varnostnim osebjem.

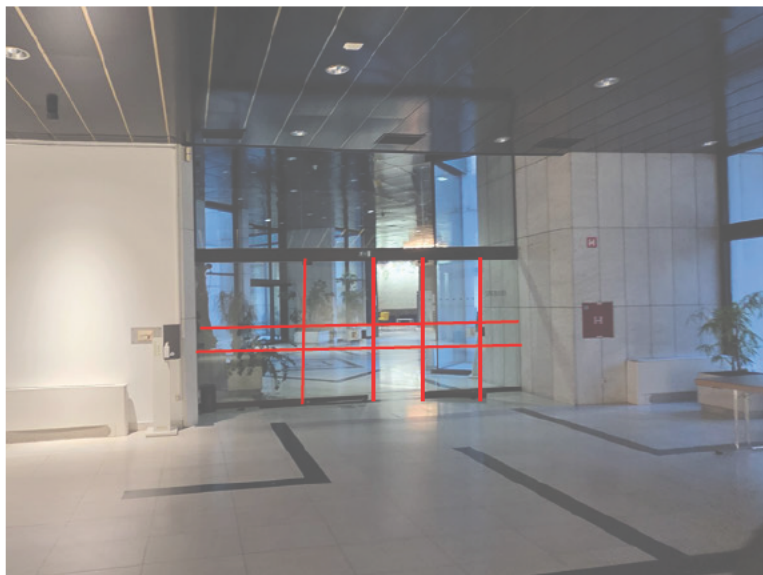

03 NOTRANJJI PROSTORI

03.5 Prireditvena dvorana

V pritličju se nahaja prireditvena dvorana s predprostorom.

Kljuje naj se zagotovi v kontrastni barvi.

Steklena vhodna vrata v predprostor niso ustrezno označena.

Potrebno jih je označiti horizontalno v dveh višinah in vertikalne robove brez vidnega okvirja. Skupna dolžina kontrastnega traku potrebnega za označitev steklenih površin znaša 19,4 m.

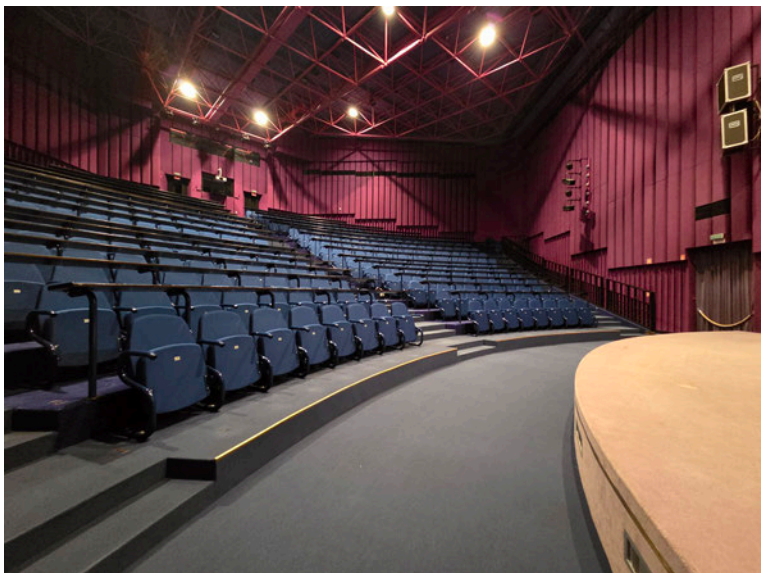
Iz predprostora vodijo stopnice do sanitarij M in Ž.

Vse stopnice je potrebno označiti s protizdrsnimi kontrastnimi trakovi v skupni dolžini 8,4 m in opremiti z obojestranskim oprijemalom na višini med 85 – 100 cm, s premerom med 32 – 45 mm v skladu z standardom SIST ISO 21542.

03 NOTRANJJI PROSTORI

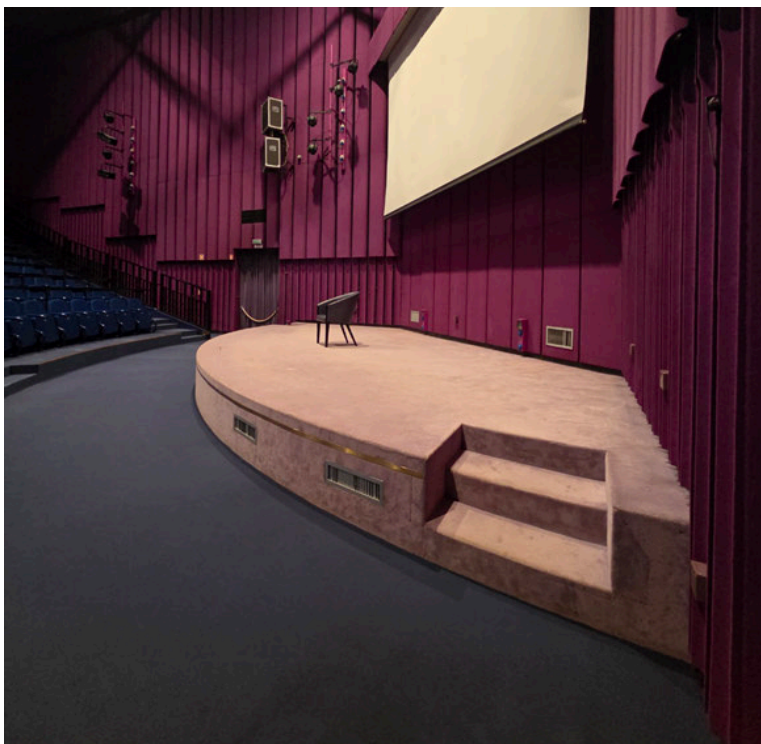
03.5 Prireditvena dvorana

Dvorana je približne velikosti 25 x 25 m. V dvorani naj se namesti fiksno slušno zanko in na vhodu v dvorano nalepi nalepko slušna zanka.

Vse stopnice v dvorani je potrebno označiti s protizdrsnimi kontrastnimi letvicami v skupni dolžini 145 m.

Dvorano je potrebno opremiti z oprijemalom v naklonu v dolžini 11,5 m. Oprijemalo mora biti na višini med 85 – 100 cm, s premerom med 32 – 45 mm.

Oder je dvignjen 50 cm in ni dostopen gibalno oviranim osebam. Potrebna je umestitev dvigala, za premoščanje višinske razlike.

Priporoča se zagotovitev oprijemala v naklonu ob stopnicah na oder v dolžini 70 cm.

03 NOTRANJI PROSTORI

03.6 Samopostrežna restavracija

V kleti se nahaja samopostrežna restavracija. Na poti do restavracije so steklena vrata in površine, ki niso ustrezno označene. Zastekljene površine morajo biti ustrezno označene s kontrastnimi trakovi širine min. 7,5 cm. Trakovi naj bodo obvezno nameščeni na višinah 90-100 cm in 150-160 cm. Zaželen je tudi dodaten trak na višini med 10-30 cm. V primeru drsnih avtomatskih vrat naj bo označena tudi smer odpiranja. Ter vertikalno na vseh robvih kjer je mogoč prehod, vertikalni rob pa ni zaznaven. Skupna dolžina kontrastnega traku potrebnega za označitev steklenih površin znaša 18 m.

Vhod v restavracijo za zaposlene, priporočena označitev horizontalno v dveh višinah in vertikalnih robov brez vidnega okvirja.

Steklene površine v restavraciji naj se označi horizontalno v dveh višinah. Skupna dolžina 10 m.

Steklene površine na vhodu v restavracijo za zunanje obiskovalce naj se označi horizontalno v dveh višinah. Skupna dolžina označitve štirih steklenih vrat je 8 m.

V stopnišču je potrebna kontrastna protizdrsna označitev prve in zadnje stopnice vsake stopniščne rame, ter vmesnih stopnic na podestih v skupni dolžini 6 m.

Oprijemala niso v skladu s standardom izvede naj se obojestransko oprijemala v naklonu v skupni dolžini 3,4 m, premera 32 - 45 mm.

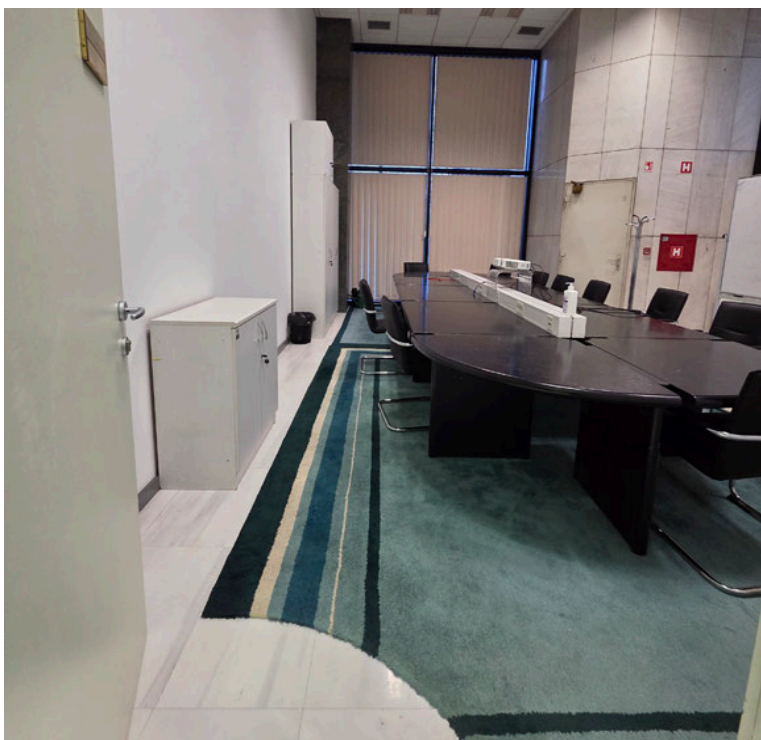
03 NOTRANJI PROSTORI

03.7 Dodatni ukrepi

V pritličju se nahajajo tri sejne sobe, ena večja in dve manjši. Mali sejni sobi sta dostopni preko hodnika, kjer ni možen obrat osebe na invalidskem vozičku.

Večja sejna soba je približne velikosti 14 x 7,5 m. V sejni sobi naj se namesti fiksno slušno zanko in na vhodu v dvorano nalepi nalepko slušna zanka.

Za manjši sejni sobi naj se zagotovi eno prenosno slušno zanko.

03 POPIS UKREPOV

Smelt		priporočeni ukrepi	predpisani ukrepi
Dostop do objekta	Talno taktilno vodenje	Pobuda na občino in upravljalca za izvedbo in vključitev v strateški načrt dostopnosti in vzpostavitev TTVS. - 2x Zunanje črno opozorilno talno polje - 90 x 90 cm (1,7 m ²) - Zunanja črna vodilna linija 6,8 m - Zunanje črno opozorilno talno polje 60 x 90 cm (0,6 m ²) pred bankomatom	
	Vhodna točka		- Urnik v braillovi pisavi in latinici 1 x NALEPKA na desno stran vrat (svetlo ozadje, črne pike) LEŽEČ FORMAT - 1x nalepka (International symbol for access for persons with hearing impairment (ISO 7001-PI PF 048)) - 89,4 tm označbe stekel s kontrastnimi trakovi na dveh višinah, + 10x nalepka puščica
	Evakuacija gibalno oviranih oseb		- 9x evakuacijski stol
Vertikalne komunikacije	Stopnice		- 58,1 tm protizdrsnega kontrastnega traku, širina 5 cm, barva bela - 156,8 tm obojestranska oprijemala v glavnem stopnišču
	Dvigalo	Ob prenovi dvigala naj se upošteva, da bo dvigalo izvedeno skladno s standardom SIST ISO 21542; - 5x umestitev oprijemal - namestitev zvočnega modula	- 5x kontrastno zaznavne tipne tipke (K, P, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9) - Umestitev tipk za priklic dvigala na višino med 80 - 110 cm skladno s standardom SIST ISO 21542
Notranji prostori	Informacijska točka		- Prenosna slušna zanka - Nalepka (International symbol for access for persons with hearing impairment (ISO 7001-PI PF 048)) - Znižanje sprejemnega pulta - Namestitev podvozne mize h=75-85 cm, hpod= 70-75 cm, min širina= 80 cm, min globina = 60 cm - 18 tm označbe stekel s kontrastnimi trakovi + 1x nalepka puščica
	Usmerjevalni sistem	Oblikovanje nove usmerjevalne table v vhodni avli skladno s standardom SIST ISO 21542	

03 POPIS UKREPOV

Smelt		priporočeni ukrepi	predpisani ukrepi
Notranji prostori	Talno taktilni vodilni sistem		- Vodilne linije 19,1 m (npr. 64x IZIGUIDE 15 x 30, 3 črte) ČRNA BARVA - Opozorilna polja 0,6 m ² (npr. 6x IZIPLLOT 30 x 30, 50 čepov) ČRNA BARVA
	Sanitarni prostor		- Zagotovitev izdelave sanitarnih prostorov za gibalno ovirane osebe v pritličju v skladu s standardom SIST ISO 21542 - Odpiranje vrat vseh sanitarij navzven
	Prireditvena dvorana	- Kljuke v kontrastni barvi - Oprijemalo pri stopnicah na oder - Dvigalo za premostitev višine na oder	- 19,4 tm označbe stekel s kontrastnimi trakovi - Fiksna slušna zanka p = 625 m ² - Nalepka (International symbol for access for persons with hearing impairment (ISO 7001-PI PF 048)) - 154 tm, kontrastni protizdrsni alu profili, bela barva - Oprijemalo v naklonu dolžine 11,5 m
	Samopostrežna restavracija		- 18 tm označbe stekel s kontrastnimi trakovi - 6 tm protizdrsnega kontrastnega traku, širina 5 cm, barva bela - Obojestranska oprijemala v naklonu v skupni dolžini 3,4 m.
	Dodatni ukrepi	Priporočeni ukrepi za vse uporabnike prostorov v objektu: - 1x slušna zanka na nadstropje, kjer so sejne sobe - Zagotovitev kontrastnih kljuk na vseh vratih - Polepitev steklenih površin s kontrastnimi trakovi - Ukinitev samozapiral vrat, ki so pretežka oziroma menjava za avtomatska vrata.	- 1x prenosna slušna zanka za mali sejni sobi - Fiksna slušna zanka za veliko sejno sobo p = 105 m ² - Nalepka (International symbol for access for persons with hearing impairment (ISO 7001-PI PF 048)) - V sanitarijah je potrebno zagotoviti požarni alarm in vidno obveščanje (npr. svetlobno utripanje).

Vsi zgornji ukrepi so skladni s standardi;

- SIST ISO 21542 - Gradnja stavb
- Dostopnost in uporabnost grajenega okolja
- SIST 1186 - Talni taktilni vodilni sistem za slepe in slabovidne
- Zakon o pravilih cestnega prometa (ZPrCP)

Vsi ukrepi morajo biti pred izvedbo usklajeni z odgovorno osebo Zavoda za kulturno dediščino Slovenije.